

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

SOOVITUSED

EUROOPA PARLAMENT JA NÕUKOGU

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU SOOVITUS,

18. juuni 2009,

Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku loomise kohta kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/C 155/01)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 149 lõiget 4 ja artikli 150 lõiget 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, ⁽²⁾toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Üleminek teadmispõhisele majandusele (2000. aastal Lissabonis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu) nõuab kutsehariduse ja -koolituse süsteemide ajakohastamist ja pidevat täiustamist majanduse ja ühiskonna kiire muutumise tingimustes, nii et need aitaksid suurendada konkurentsivõimet tööturul ja sotsiaalset kaasatust ning parandaksid elukestva õppe kättesaadavust, sh ebasoodsas olukorras olevate inimeste jaoks.

(2) 2002. aastal Barcelonas toimunud Euroopa Ülemkogu istungil püstitati eesmärk muuta Euroopa haridus- ja koolitussüsteemid 2010. aastaks kvaliteedi mõõdupuuks kogu maailmas.

(3) Majanduskasvu ja tööhõivet käsitlevad Lissaboni koondsuunised aastateks 2005–2008 kutsuvad liikmesriike üles välja töötama taskukohaseid ja kättesaadavaid elukestva õppe süsteeme, mis vastavad teadmispõhise majanduse ja ühiskonna muutuvatele vajadustele. Parandamaks haridus- ja koolitussüsteemide vastavust tööturu nõuetele, on vaja kõnealuseid süsteeme ajakohastada ja tõsta nende suutlikkust. Seega peavad haridus- ja koolituspoliitika eesmärgid järjest enam täiendama majandus- ja tööturupoliitika eesmäärke, et ühendada sotsiaalne ühtekuuluvus ja konkurentsivõime.

(4) Nõukogu 19. detsembri 2002. aasta resolutsiooni Euroopa tõhustatud koostöö edendamise kohta kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas ⁽⁴⁾ (nn Kopenhaageni protsess) vastuvõtmise järel ning kvaliteeditagamise prioriteetsuse küsimuses komisjoni, liikmesriikide, tööturu osapoolte, EMÜ-EFTA riikide ja kandidaatriikide vahel toimunud koostöö tulemusena on välja töötatud ühine kvaliteeditagamise raamistik (*Common Quality Assurance Framework* – „CQAF”), mis põhineb eri osalisriikide senistel kogemustel ja headel tavaladel.

(5) Nõukogu ja komisjoni ühises 2004. aasta vahearuanandes Euroopa Ülemkogule tööprogrammi „Haridus ja koolitus

⁽¹⁾ ELT C 100, 30.4.2009, lk 136.

⁽²⁾ ELT C 325, 19.12.2008, lk 48.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 18. detsembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teataja* seni avaldamata) ja nõukogu 11. mai 2009. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT C 13, 18.1.2003, lk 2.

2010" kohta ⁽¹⁾ on sätestatud, et kutsehariduse ja -koolituse ühine kvaliteeditagamise raamistik (Kopenhaageni deklaratsiooni järelmeetmena) ning „kokkulepitud kvaliteeditagamise standardite, protsesside ja suuniste kogumi” ⁽²⁾ väljatöötamine (koostöös Bologna protsessiga ning osana haridus- ja koolitussüsteemide eesmärkide tööprogrammist) peaksid kuuluma Euroopa tähtsamate prioriteetide hulka.

- (6) Nõukogu (haridus, noored ja kultuur) kiitis 2004. aasta mais ⁽³⁾ heaks CQAFi lähenemisviisi ning kutsus liikmesriike ja komisjoni üles seda vastavalt oma pädevusele vabatahtlikult edendama koostöös asjaomaste sidusrühmadega.
- (7) Euroopa kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeditagamise võrgustik ⁽⁴⁾ lõi Euroopa platvormi, mis võimaldas võtta asjakohaseid järelmeetmeid nõukogu 2004. aasta järelduste ja Helsingi kommünikee suhtes ning hõlbustas riikidevahelist jätkusuutlikku koostööd.
- (8) 2006. aasta Helsingi kommünikees rõhutati, et seades eesmärgiks edendada kvaliteedi parandamisele suunatud lähenemisviisi ja tagada laialdasem osalemine Euroopa kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeditagamise võrgustikus, on vaja välja töötada ja rakendada ühtsed üle-euroopalised vahendid, mis oleksid ette nähtud konkreetselt kutsehariduse ja -koolituse valdkonna jaoks, võttes aluseks CQAFi põhimõtted vastavalt nõukogu 2004. aasta mai järelduste kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi tagamise kohta.
- (9) Käesoleva soovitusel alusel luuakse Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik („raamistik”) – võrdlusvahend, mis aitab ühiste Euroopa võrdlusaluste kaudu liikmesriikidel edendada ja jälgida kutsehariduse ja -koolituse süsteemide pidevat täiustamist ning mis lähtub CQAFist, olles selle edasiarendus. Kõnealuse raamistiku eesmärk on aidata parandada kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeti ning suurendada kutseharidus- ja koolituspoliitika arengute läbipaistvust ja kooskõla liikmesriikide vahel, edendades nii viisi vastastikust usaldust, töötajate ja õppurite liikuvust ning elukestvat õpet.
- (10) Raamistik peaks sisaldama kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi tagamise ja parandamise tsükli, mis hõlmab kavandamist, rakendamist, hindamist ja läbivaatamist/muutmist ning mida toetavad ühtsed kvaliteedikriteeriumid, näidiskirjeldused ja näitajad. Liikmesriigid peavad

kindlaks määrama asjakohase seireprotsessi, sealhulgas sise- ja välishindamise mehhanismid, et selgitada välja süsteemide, protsesside ja kehtiva korra tugevad kohad ning täiustamist nõudvad valdkonnad. Raamistik peaks hõlmama mõõtmisvahendite kasutamist, mis tõendaksid selle tulemuslikkust.

- (11) Raamistikku tuleks kohaldada kutsehariduse ja -koolituse süsteemi, kutsehariduse ja -koolituse pakkujate ja kvalifikatsiooni andmise tasandil. Raamistik sätestab süsteemse kvaliteedikäsitluse, hõlmates ja sidudes omavahel asjaomased tasandid ja osalejad. Raamistik peaks panema olulist rõhku kvaliteedi seirele ja parandamisele, ühendades sise- ja välishindamise, kontrolli ja täiustamise eesmärgil tehtavad toimingud ning toetades neid mõõtmise ja kvalitatiivse analüüsi kaudu. Raamistik peaks moodustama aluse kõnealuse valdkonna arendamiseks Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil tehtava koostöö kaudu.
- (12) Kuna käesolevas soovitusel sätestatakse hindamist ja kvaliteedi parandamise ideed toetavad konkreetsed vahendid kõikide tasandite jaoks, siis soodustab see tõendusmaterjalil põhineva poliitika ja tegutsemisviisi kasutamist, mis on tõhusama ja võrdseid võimalusi edendava poliitika aluseks vastavalt nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 2006. aasta järeldustele Euroopa haridus- ja koolitussüsteemide tõhususe ning võrdsete võimaluste kohta. ⁽⁵⁾
- (13) Käesolevas soovitusel nähakse ette raamistik parimate tavade kindlaks tegemiseks, toetamiseks ja vahetamiseks mitte ainult riigi vaid ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil kõikides olulistest võrgustikes, sealhulgas Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku võrgustikus.
- (14) Soovitusel võetakse arvesse „Ühiseid põhimõtteid kvaliteedi tagamiseks hariduses ja koolituses”, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitusel Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas ⁽⁶⁾ (*European Qualifications Framework for lifelong learning* – „EQF”) III lisas. Seega peaks raamistik toetama EQFi elluviimist, eelkõige õpitulemuste tõendamise kvaliteeti. Samuti peaks see toetama muude selliste üle-euroopaliste meetmete rakendamist nagu Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem ning mitteformaalse hariduse ja vabahariduse määratlemist ja tunnustamist käsitlevad Euroopa ühised põhimõtted.
- (15) Võttes arvesse selle mittesiduvat laadi, on soovitus kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega, kuna selle eesmärk on toetada ja täiendada liikmesriikide tegevust, hõlbustades nende vahelist edasist koostööd, et suurendada kutsehariduse ja -koolituse läbipaistvust ning edendada liikuvust ja elukestvat õpet. Seda

⁽¹⁾ ELT C 104, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁾ Kõrghariduse eest vastutavate ministrite konverentsil Berliinis 19. septembril 2003 vastuvõetud kommünikee „Euroopa kõrgharidusruumi loomine”.

⁽³⁾ Nõukogu 28. mai 2004. aasta järeldused kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi tagamise kohta.

⁽⁴⁾ Euroopa kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeditagamise Euroopa võrgustik loodi 2005. aasta oktoobris komisjoni poolt pärast seda, kui kutseõppe nõuandekomitee oli esitanud positiivse arvamuse. Selle liikmed on nimetatud liikmesriikide, kandidaatriikide, EFTA-EMP riikide ja Euroopa tööturu osapoolte organisatsioonide poolt selgesõnaliselt kindlaksmääratud menetluse alusel.

⁽⁵⁾ ELT C 298, 8.12.2006, lk 3.

⁽⁶⁾ ELT C 111, 6.5.2008, lk 1.

tuleks rakendada vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja tavadele. Käesolev soovitus on kooskõlas kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega, kuna sellega ei asendata ega kehtestata riiklike kvaliteeditagamise süsteeme. Raamistik ei kirjuta ette konkreetset kvaliteeditagamise süsteemi ega lähenemisviisi, vaid sätestab ühised põhimõtted, kvaliteedikriteeriumid, näidiskirjeldused ja näitajad, mis võivad olla abiks olemasolevate kutsehariduse ja -koolituse süsteemide hindamisel ja täiustamisel.

- (16) Käesoleva soovituse II lisas toodud võrdlusnäitajate eesmärk on toetada kutsehariduse ja -koolituse süsteemide ja/või kutsehariduse ja -koolituse pakujate hindamist ja kvaliteedi parandamist vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja tavadele ning see peaks toimima vahendite pakettina, mille seast eri kasutajad võivad valida näitajaid, mis on nende kvaliteeditagamise süsteemi nõuete seisukohast kõige asjakohasemad. Nende laadi ja eesmärgi osas tuleks neid eristada näitajatest ja sihttasemetest, millele on viidatud nõukogu 25. mai 2007. aasta järeldustes näitajate ja sihttasemete sidusa raamistiku kohta, mille alusel hinnatakse Lissaboni eesmärkide elluviimisel saavutatut hariduse ja koolituse valdkonnas.⁽¹⁾
- (17) Kui liikmesriigid kasutavad ja arendavad raamistikku, võib see neil aidata parandada ja edasi arendada oma kutsehariduse ja -koolituse süsteeme, toetada elukestva õppe strateegiaid, edendada Euroopa tööturu integratsiooni ja EQFi rakendamist, edendada kvaliteedi parandamise ideed kõikidel tasanditel, austades siseriiklike haridussüsteemide mitmekesisust.
- (18) Käesolev soovitus peaks aitama ajakohastada haridus- ja koolitussüsteeme, parandada koolituse tulemuslikkust, püüdes tagada, et inimesed ei jääks kvalifikatsioonita, parandada hariduse, koolituse ja töökoha omavahelist seotust, luua seoseid formaalse hariduse, mitteformaalse hariduse ja vabahariduse vahel ning laiendada kvalifikatsiooni andmist omandatud kogemuste põhjal,

SOOVITAVAD LIIKMESRIIKIDEL:

1. Kasutada ja arendada Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikku („raamistik“), kvaliteedinäitajaid, näidiskirjeldusi ja võrdlusnäitajaid, mis on sätestatud ja mida on täpsemalt kirjeldatud I ja II lisas; veelgi täiustada ja edasi arendada oma kutsehariduse ja -koolituse süsteeme; toetada elukestva õppe strateegiaid ja EQFi ning liikuvust käsitleva Euroopa kvaliteediharta rakendamist; edendada kvaliteedi parandamise ideed ja innovatsiooni kõikidel tasanditel. Erilist tähelepanu tuleks pöörata kutsehariduselt ja -koolituselt kõrgharidusele üleminekule.

2. Vajadusel koostada kõigil hiljemalt 18. juuni 2011 lähene misviisi, mille eesmärk on parandada kvaliteeditagamise süsteeme siseriiklikul tasandil, ning parimal viisil kasutada raamistikku, kaasates tööturu osapooled, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ja kõik teised asjaomased sidusrühmad vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja tavadele.

3. Osaleda aktiivselt Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku võrgustikus („raamistiku võrgustik“), mille alusel arendatakse edasi kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi parandamise ühiseid põhimõtteid, võrdluskriteeriume, näitajaid, suuniseid ja vahendeid vajadust mööda nii riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil.

4. Luua riiklik kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeditagamise tugikeskus nendes riikides, kus see veel puudub, ning siduda see iga liikmesriigi konkreetsete struktuuride ja nõuetega; nimetatud tugikeskusesse kaasatakse olemasolevad asjaomased organisatsioonid, tööturu osapooled ja kõik asjasse puutuvad sidusrühmad riiklikul ja piirkondlikul tasandil, vastavalt liikmesriigi tavadele, eesmärgiga tagada algatuste järelmeetmed. Tugikeskus peaks:

— hoidma suurt hulka sidusrühmi kursis raamistiku võrgustiku tegevusega;

— toetama aktiivselt raamistiku võrgustiku tööprogrammi rakendamist;

— käivitama konkreetseid algatusi edendamaks raamistiku edasiarendamist liikmesriigi tasandil;

— toetama enesehindamist kui täiendavat ja tõhusat viisi kvaliteedi tagamisel, mis võimaldab mõõta arengut ja määrata valdkonnad, mida on raamistiku võrgustiku tööprogrammi rakendamisel vaja edendada;

— tagama, et teavet levitatakse sidusrühmadele tõhusalt.

5. Kontrollida iga nelja aasta tagant Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku rakendamise edenemist – kontrolliaruanne lisatakse igasse teise liikmesriigi eduaruandesse, mis koostatakse tulevase Euroopa haridus- ja koolituselase koostöö strateegilise raamistiku raames – raamistiku võrgustikus koostöös komisjoni ja liikmesriikidega kindlaksmääratud võrdluskriteeriumide põhjal,

⁽¹⁾ ELT C 311, 21.12.2007, lk 13.

KIIDAVAD HEAKS KOMISJONI KAVATSUSE:

1. Toetada liikmesriike eespool kirjeldatud ülesannete täitmisel, eeskätt koostöö ja vastastikuse õppimise hõlbustamisel, juhendite katsetamisel ja koostamisel ning kõigis liikmesriikides kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas toimunud kvaliteedialaste arengute kohta teabe edastamisel.
2. Edendada raamistiku võrgustikku ja osaleda selles koos liikmesriikidega, aidates vajaduse korral konkreetsete ettepanekute ja algatuste kaudu kaasa kõnealuse valdkonna poliitika kujundamisele.
3. Tagada käesoleva soovitusel elluviimise järelmeetmed, esitades sel eesmärgil iga nelja aasta järel aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule omandatud kogemuste ja tulevikunägemuste kohta, kaasa arvatud vajaduse korral järeldused, milleni jõuti käesoleva soovitusel läbivaatamisel koostöös liikmesriikidega eri sidusrühmade osalusel.

4. Hinnata kõnealuse aruande alusel ja koostöös liikmesriikidega käesoleva soovitusel rakendamist ja vajadusel selle läbivaatamist.

Brüssel, 18. juuni 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
Štefan FÜLE

LISADE SISSEJUHATUS

Käesoleva soovitusena luuakse Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik („raamistik”), mis hõlmab kvaliteedi tagamise ja parandamise tsükli (kavandamine, rakendamine, hindamine ja läbivaatamine/muutmine), mis tugineb valitud kvaliteedikriteeriumidele, näidiskirjeldustele ja näitajatele, mida kohaldatakse kvaliteedijuhtimise suhtes nii kutsehariduse ja -koolituse süsteemide kui pakkujate tasandil. Eesmärk ei ole kehtestada uusi standardeid, vaid toetada liikmesriikide jõupingutusi, säilitades samas nende lähenemisviiside mitmekesisuse.

Raamistikku tuleks pigem käsitada kui vahendite paketti, mille seast eri kasutajad võivad valida kirjeldusi ja näitajaid, mis on nende hinnangul nende konkreetse kvaliteeditagamise süsteemi nõuete seisukohast kõige asjakohasemad.

Kavandatud näidiskirjeldused (I lisa) ja näitajad (II lisa) on soovituslikud ning raamistiku kasutajad võivad neid valida ja kohaldada kooskõlas kõigi oma nõuete ja eesmärkidega või osadega neist.

Neid võib kohaldada esmase kutsehariduse ja/või täiendkurseõppe suhtes, sõltuvalt iga liikmesriigi kutsehariduse ja -koolituse süsteemi vastavast eripärast ning kutsehariduse ja -koolituse pakkujate liigist.

Nende kasutamine on üksnes vabatahtlik, võttes arvesse nende potentsiaalset lisandväärtust ning kasutades neid vastavalt liikmesriigi õigusaktidele ja tavadele. Neid ei tuleks käsitada võrdlusnäitajate ega vahenditena, mille abil anda aru eri riiklike süsteemide kvaliteedist ja tõhususest või mille abil neid võrrelda. Vastutus kõnealuste süsteemide kvaliteedi järelevalve eest lasub üksnes liikmesriikidel.

I LISA

EUROOPA KVALITEEDITAGAMISE VÕRDLOUSRAAMISTIK: KVALITEEDIKRITEERIUMID JA NÄIDISKIRJELDUSED ⁽¹⁾

Käesolev lisa pakub välja ühtsed kvaliteedikriteeriumid ja näidiskirjeldused, millega toetada liikmesriike raamistiku rakendamisel, kui liikmesriigid seda vajalikuks peavad. ⁽²⁾

Kvaliteedikriteeriumid	Kutsehariduse ja -koolituse süsteemi tasandi näidiskirjeldused	Kutsehariduse ja -koolituse pakkuja tasandi näidiskirjeldused
Rakenduskava peegeldab strateegilist visiooni, mida jagavad asjaomased sidusrühmad ning selgelt määratletud eesmärgid, meetmeid ja näitajaid.	Kutsehariduse ja -koolituse eesmärgid püstitatakse keskmises ja pikemas perspektiivis kooskõlas üle-euroopaliste eesmärkidega. Asjaomased sidusrühmad kaasatakse eri tasandite kutsehariduse ja -koolituse eesmärkide püstitamisse. Püstitatakse eesmärgid, ja nende täitmise jälgimiseks kasutatakse erinäitajaid (edukriteeriumid). Nähakse ette mehhanismid ja kord koolitusvajaduste väljaselgitamiseks. Töötatakse välja teabepoliitika, et tagada kvaliteedialaste tulemuste optimaalne avalikustamine vastavalt riiklikele/piirkondlikele andmekaitseõuetele. Töötatakse välja üksikisiku kvalifikatsiooni tunnustamise, kinnitamise ja sertifitseerimise standardid ja juhised.	Kutsehariduse ja -koolituse pakkujad („pakkujad“) lähtuvad kohalike eesmärkide püstitamisel Euroopa, riiklikest ja piirkondlikest kutsehariduse ja -koolituse poliitika eesmärkidest. Püstitatakse sõnaselged eesmärgid ja ülesanded ning jälgitakse nende täitmist. Konsulteeritakse pidevalt asjaomaste sidusrühmadega selgitamaks välja konkreetseid kohalikke/individuaalseid vajadusi. Määratakse üheselt mõistetavalt kvaliteedi juhtimise ja parandamise eest vastutajad. Töötajad kaasatakse varakult planeerimisse, sh kvaliteedijuhtimisse. Pakkujad kavandavad koostööalgatusi teiste kutsehariduse ja -koolituse pakkujatega. Asjaomased sidusrühmad osalevad kohalike vajaduste analüüsimisel. Pakkujad rakendavad selget ja läbipaistvat kvaliteeditagamise süsteemi.
Rakenduskavade koostamisel konsulteeritakse sidusrühmadega; rakenduskavad sisaldavad sõnaselgeid põhimõtteid.	Rakenduskavad koostatakse koostöös tööturu osapoolte, pakkujate ja teiste asjaomaste sidusrühmadega eri tasanditel. Rakenduskavad sisaldavad ressursivajaduse ja kasutajate suutlikkuse hindamist ning toetavaid vahendeid ja juhiseid. Töötatakse välja raamistiku eri tasanditel rakendamise juhised ja standardid. Rakenduskavad sisaldavad konkreetseid toetusvahendeid kutseõpetajate ja -koolitajate koolituseks. Pakkujate vastutus seoses raamistiku rakendamisega on selge ja läbipaistev. Töötatakse välja riiklik ja/või piirkondlik kvaliteeditagamise raamistik, mis sisaldab pakkujate tasandi juhiseid ja kvaliteedistandardeid, edendamaks pidevat täiustamist ja iseregulatsiooni.	Organisatsioonisiselt jaotatakse ressursid selliselt, et täita rakenduskavades püstitatud eesmärgid. Sõneselgelt toetatakse asjakohast ja ulatuslikku partnerlust kavandatud tegevuste elluviimiseks. Töötajate kvalifikatsiooni tõstmise strateegilises kavas määratakse kindlaks kutseõpetajate ja -koolitajate koolitusvajadused. Töötajad osalevad regulaarselt koolitustel ning arendavad koostööd asjaomaste organisatsiooniväliste sidusrühmadega, et toetada suutlikkuse tõstmist ja kvaliteedi parandamist ning tõhustada tulemuslikkust.

⁽¹⁾ Käesolevas soovitusel kasutatakse mõisteid, mis põhinevad Cedefopi hariduskvaliteedi sõnastikul (2003. aasta novembri töödokument).

⁽²⁾ Täiendav kvaliteedinäitajate kogum on üksikasjalikult esitatud II lisas.

Kvaliteedikriteeriumid	Kutsehariduse ja -koolituse süsteemi tasandi näidiskirjeldused	Kutsehariduse ja -koolituse pakkuja tasandi näidiskirjeldused
Protsesse ja tulemusi hinnatakse regulaarselt ja seda toetab mõõtmine	Välja on töötatud hindamismeetodid, sh sisehindamise ja välishindamise teostamiseks. Lepitakse üheselt mõistetavalt kokku sidusrühmade kaasamises seiresse ja hindamisse. Riiklikud/piirkondlikud standardid ning kvaliteedi parandamise ja tagamise protsessid on asjakohased ja valdkonna vajadustega proportsionaalsed. Süsteemide suhtes kohaldatakse enesehindamist ning vajadusel sise- ja välist kontrolli. Rakendatakse varajase hoiatamise süsteeme. Kasutatakse tulemuslikkuse näitajaid. Regulaarselt kogutakse asjakohaseid ja seotud andmeid eesmärgiga mõõta edusamme ja selgitada välja täiustamist vajavad valdkonnad. Välja on töötatud sobiv andmekogumise metoodika, nt küsimustikud, näitajad/mõõdikud.	Korrapäraselt viiakse läbi enesehindamine kas riiklike ja piirkondlike eeskirjade/raamistike alusel või pakkuja algatusel. Hinnatakse ja kontrollitakse haridusalaseid protsesse ja tulemusi, sh õppuri rahulolu ja töötajate tulemusnäitajaid ja rahulolu. Hindamine ja kontroll hõlmavad piisavaid ja mõjusaid mehhanisme, et kaasata organisatsioonisiseseid ja -väliseid sidusrühmi. Rakendatakse varajase hoiatamise süsteeme.
Kontroll	Kõikide tasandite jaoks nähakse ette kontrollimise kord, mehhanismid ja vahendid. Protsesse kontrollitakse korrapäraselt ja koostatakse tegevuskava muudatuste juhtimiseks. Süsteeme kohandatakse vastavalt tegevuskavale. Avalikustatakse hindamistulemusi.	Õppuritel küsitakse tagasisidet nende individuaalsete õpikogemuste ning õppe- ja õpetamiskeskonna kohta. Koos õpetajatepoolse tagasisidega kasutatakse seda edasise tegevuse kujundamisel. Avalikkusel on ulatuslik juurdepääs kontrollitulemustele. Tagasiside ja kontroll on osa organisatsiooni strateegilisest õppeprotsessist. Hindamise tulemusi analüüsitakse koos asjaomaste sidusrühmadega ning nähakse ette vajalikud tegevuskavad.

II LISA

KUTSEHARIDUSE JA -KOOLITUSE KVALITEEDI HINDAMISEKS VALITUD KVALITEEDINÄITAJATE VÕRDLUSKOGUM

Käesolevas lisas kavandatakse ulatuslik valitud kvaliteedinäitajate kogum, mida saab kasutada kutsehariduse ja -koolituse süsteemide ja/või pakkujate hindamise ja kvaliteedi parandamise toetamiseks. Näitajate kogumit arendatakse edasi Euroopa bilateraalse ja/või multilateraalse koostöö raames, tuginedes Euroopa andmekogudele ja liikmesriikide registritele.

Nende laadi ja eesmärgi osas tuleks neid eristada näitajatest ja sihttasemetest, millele on viidatud nõukogu 25. mai 2007 aasta järeldustes näitajate ja sihttasemete sidusa raamistiku kohta, mille alusel hinnatakse Lissaboni eesmärkide elluviimisel saavutatut hariduse ja koolituse valdkonnas.

Lisaks ei sisalda näitajate tabel liikmesriigi tasandi koondnäitajaid, kui neid ei ole olemas või kui neid on keeruline saada. Sellised näitajad võib liikmesriigi tasandil koondada hilisemas etapis, võttes aluseks liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku võrgustiku vahelise ühise kokkuleppe.

Näitaja	Näitaja liik	Poliitika eesmärk
Kvaliteeditagamise üldised näitajad		
Nr 1 Kvaliteeditagamissüsteemi olulisus kutsehariduse ja -koolituse pakkujate („pakkuja“) jaoks: a) pakkujate osakaal, kes seaduse alusel või omal algatusel rakendavad organisatsioonisiselt kvaliteeditagamise süsteeme; b) akrediteeritud pakkujate osakaal.	Tausta- ja sisendnäitaja	Edendada kvaliteedi parandamise kultuuri pakkujate tasandil. Suurendada koolituse kvaliteedi läbi-paistvust. Suurendada vastastikust usaldust koolituse pakkujate seas.
Nr 2 Investeering õpetajate ja koolitajate koolitustesse: a) täiendkoolituses osalevate õpetajate ja koolitajate osakaal; b) investeeringute suurus.	Sisend- ja protsessinäitaja	Edendada õpetajate ja koolitajate vastutust kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi parandamisel. Parandada kutsehariduse ja -koolituse vastavust tööturu muutuvatele vajadustele. Suurendada üksikisiku õpisuutlikkust. Parandada õppurite tulemuslikkust.
Kutsehariduse ja -koolituse poliitika kvaliteedieesmärgi toetavad näitajad		
Nr 3 Kutsehariduse ja -koolituse programmides osalemise määr: kutsehariduse ja -koolituse programmides osalejate arv ⁽¹⁾ vastavalt programmi liigile ja üksikutele kriteeriumidele. ⁽²⁾	Sisend-, protsessi- ja väljundnäitaja	Koguda põhiteavet kutsehariduse ja -koolituse atraktiivsuse kohta kutsehariduse ja -koolituse süsteemi ja pakkuja tasandil. Toetada eesmärgi suurendada ligipääsu kutseharidusele ja -koolitusele, sh ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade jaoks.

Näitaja	Näitaja liik	Poliitika eesmärk
Nr 4 Kutsehariduse ja -koolituse programmide täitmise määr: kutsehariduse ja -koolituse programmi edukalt läbinud ja väljalangenud isikute arv vastavalt programmi liigile ja üksikutele kriteeriumidele.	Protsessi- ja väljundnäitaja	Koguda põhiteavet haridusalaste saavutuste ja koolituse kvaliteedi kohta. Arvutada välja väljalangevuse määr osalusmäära suhtes. Toetada programmide edukat täitmist kui ühte peamist kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi parandamise eesmärki. Toetada erikoolitusi, sh ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade jaoks.
Nr 5 Tööleasumise määr pärast kutsehariduse ja -koolituse programmi läbimist: a) kutsehariduse omandajate tööleasumine kindlaksmääratud aja jooksul pärast koolitust vastavalt programmi liigile ja üksikutele kriteeriumidele; ⁽³⁾ b) tööleasunute osakaal kindlaksmääratud aja jooksul pärast koolitust vastavalt programmi liigile ja üksikutele kriteeriumidele.	Väljundnäitaja	Toetada konkurentsivõimet tööturul. Parandada kutsehariduse ja -koolituse vastavust tööturu muutuvatele vajadustele. Toetada erikoolitusi, sh ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade jaoks.
Nr 6 Omandatud oskuste kasutamine töökohal: a) teave vastuvõetud töökoha kohta pärast koolituse läbimist vastavalt programmi liigile ja üksikutele kriteeriumidele; b) üksikisikute ja tööandjate rahulolu määr seoses omandatud oskuste ja pädevustega.	Väljundnäitaja (kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete näitajate kombinatsioon)	Suurendada konkurentsivõimet tööturul. Suurendada kutsehariduse ja -koolituse vastavust tööturu muutuvatele vajadustele. Toetada erikoolitusi, sh ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade jaoks.
Taustateave		
Nr 7 Töötuse määr ⁽⁴⁾ vastavalt üksikutele kriteeriumidele.	Taustanäitaja	Taustateave poliitiliste otsuste tegemiseks kutsehariduse ja -koolituse süsteemi tasandil.
Nr 8 Haavatavate elanikkonnarühmade osalemine: a) nende kutsehariduses ja -koolituses osalejate osakaal protsentides, keda liigitatakse ebasoodsas olukorras olevateks elanikkonnarühmadeks, (määratletud piirkonnas või seirealal) vastavalt vanusele ja soole; b) ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade edumäär vastavalt vanusele ja soole.	Taustanäitaja	Taustateave poliitiliste otsuste tegemiseks kutsehariduse ja -koolituse asutuste tasandil. Toetada ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade juurdepääsu kutseharidusele ja -koolitusele. Toetada ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmadele mõeldud erikoolitusi.

Näitaja	Näitaja liik	Poliitika eesmärk
Nr 9 Tööturu koolitusvajaduste väljaselgitamise mehhanismid: a) teave mehhanismide kohta, mis on ette nähtud muutuvate vajaduste väljaselgitamiseks eri tasanditel; b) tõendid nende tõhususe kohta.	Tausta- ja sisendnäitaja (kvalitatiivne näitaja)	Suurendada kutsehariduse ja -koolituse vastavust tööturu muutuvatele vajadustele. Toetada konkurentsivõimet tööturul.
Nr 10 Kutseharidusele ja -koolitusele parema juurdepääsu edendamise skeemid: a) teave eri tasandi olemasolevate skeemide kohta; b) tõendid nende tõhususe kohta.	Protsessinäitaja (kvalitatiivne näitaja)	Edendada juurdepääsu kutseharidusele ja -koolitusele, sh ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade jaoks. Toetada erikoolitusi.

⁽¹⁾ Esmase kutsehariduse osas: õppijat võib käsitada osalejana pärast seda, kui ta on õppes osalenud 6 nädala jooksul.

Elukestva õppe osas: ametlikes kutsehariduse ja -koolituse programmides osalevate elanike arv protsentides.

⁽²⁾ Lisaks põhiteabele soo ja vanuse kohta võib lisada teisi sotsiaalseid kriteeriume, nt kooli pooleli jätmine, kõrgeim hariduslane saavutus, sisseastumiskõrge, puudega isikud, töötuse kestus jne.

⁽³⁾ Esmase kutsehariduse osas: sealhulgas teave väljalangenud õppurite tööleasumise kohta.

⁽⁴⁾ Rahvusvahelisele Tööorganisatsiooni ja OECD määratletud töötuse mõiste: tööta isikud vanuses 15–74, kes otsivad aktiivselt tööd ning on valmis tööle minema.